

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR
VAZIRLIGI
SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI
PSIXOLOGIIYA VA IJTIMOIIY-
SIYOSIIY FANLAR FAKULTETI

Ro'yxatga o'lingi:

№ 60310100
2024 yil "10" - 17

"TASDIQLAYMAN"

SamDU rektori:

R.I. Xalmuradov

2024 yil " " "

KONSTITUTSIYAVIY HUQUQ FAN DASTURI

Bilim sohasi:	300 000 – Ijtimoiy fanlar, jurnalistika va axborot
Ta'lim sohasi:	310 000 – Ijtimoiy va xulq atvorga mansub fanlar
Ta'lim yo'nalishi:	60310100- Siyosatshunoslik

SAMARQAND-2024

Fan/modul kodi	O'quv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
KOH1106	2024-2025	I	6
Fan/modul turi	Ta'lim tili	Haftadagi dars soatlari	
Majburiy	O'zbek	4	
Fan nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Umumiy (soat)
Konstitutsiyaviy huquq	78	102	180

Fanning maqsadi (FM)	
FM1	I. FANNING MAZMUNI Fanni o'qitishdan maqsad – O'zbekiston Konstitutsiyasi bo'yicha nazariy va amaliy bilimlar berish, Konstitutsiyaning jamiyatdagi o'ri va ahamiyatini, uning mazmun-mohiyatini yoritish, qonunlarga hurmat uyg'otish, huquqiy ongni oshirish va huquqiy madaniyatni yuksaltirish hamda huquqiy davlatni bunyod etishda faol ishtirok qiladigan huquqiy bilimni komil insonni tarbiyalashdir. Fanning vazifasi – Konstitutsiyaviy qoidalar mazmunini o'rgatish va hayotda ularga amal qilib yashash zarurligini anglatish. Konstitutsiyaviy huquqni o'rganish talabalarida mustaqil siyosiy-huquqiy tafakkurni rivojlantirish va dunyodagi murakkab siyosiy vaziyatni anglashga hamda undagi ijobiy yoki salbiy holatlarni baholay olishga, shuningdek hozirgi zamon dunyo hamjamiyatida kechayotgan integratsion jarayonlarning rivojlanish istiqbollari o'rgatishdan iborat.

Fan mazmuni	
M1	II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.1. Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi: Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M) Konstitutsiyaviy huquqqa kirish: predmet, maqsad va vazifalari. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi mazmun-mohiyati, unda mustahkamlangan normalar va ularning amaliyotda qo'llanish jarayoni fan predmetini tashkil etadi. Konstitutsiyaning o'rganishga ilmiy yondashuv, nazariy va amaliy tahlil, qiyosiy tahlil, tarixiylik va mantiqiylik, o'zaro bog'liqlilik va aloqadorlik, siyosiy va huquqiy hurfiylik, huquqiy dalillardan foydalanish, umumlashtirish va xulosalar chiqarish.
M2	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining tuzilishi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi muqaddimasi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi bo'limlari va boblari. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining maqsadi, prinsiplari, asosiy qoidalar mazmun va mohiyati negizini belgilovchi ulug'vor g'oyalar uning Muqaddimasida to'la bayon etilgan. Konstitutsiya muqaddimasi juda ixcham va yuksak

	saviyali. Muqaddimada O'zbekistonning rivojlanish, yangilanish va taraqqiyot yo'li hamda yangi jamiyat va davlat qurilishining yo'nalishlari belgilab beriladi. O'zbekiston Konstitutsiyasi tuzilishi mazmuni — fuqarolar o'rtasida to'rtlik, milliy va ijtimoiy hamjihatlik, shaxs erkinligi va saylov erkinligi, siyosiy barqarorlik, farovonlik va iqtisodiy o'sishni ta'minlash, davlatning inson va fuqarolar oldidagi o'z burchini bajarishga erishishga yo'naltirilgan. Shu bilan bir qatorda, Asosiy Qonunimiz mazmunida tenglik, erkinlik, birodarlik, xalqlar va millatlararo do'stlik, mamlakat va dunyo barqarorligi kabi umum insoniy g'oyalar ham mujassamdir.
M3	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining asosiy prinsiplari. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining asosiy prinsiplari davlat suverenitetini, xalq hokimiyatchiligi hamda inson huquqlarini tan olish va ta'minlashga qaratilgan. Konstitutsiyaning birinchi bo'limi suveren O'zbekiston davlatining mohiyatini belgilab beradi. Bu mohiyatni davlat suvereniteti, xalq hokimiyatchiligi, Konstitutsiya va qonunlarning ustuvorligi va tashqi siyosat prinsiplari tashkil etadi. Shaxsning huquqiy maqomi. Fuqarollik.
M4	Konstitutsiyalarning shakllari: yozma, yozilmagan va aralash. Konstitutsiya tuzilishi: muqaddima, asosiy qism, xulosa, qo'shimcha va ilovalar. Konstitutsiyaning ishlab chiqilishi, qabul qilinishi, o'zgartirishlar, qo'shimchalar kiritish va bekor qilish tartibi. Konstitutsiyalarning turlari.
M5	Shaxsiy huquq va erkinliklar. Konstitutsiyaviy nazorat tushunchasi va obyekt. Konstitutsiyaviy nazorat organlarining turlari. Umumiy yuridiksiyali sudlar hamda maxsus yuridiksiyali sudlar tomonidan konstitutsiyaviy nazoratni amalga oshirish. Nosudlov konstitutsiyaviy nazorat organlari. Konstitutsiyaviy nazorat organlarini shakllantirish tartibi.
M6	Siyosiy huquqlar. Ijtimoiy tuzum tushunchasi va uning tarkibi. Iqtisodiy tizim. Xususiy va ommaviy mulk. Mulkning kafolatlanishi. Iqtisodiy faoliyatning konstitutsiyaviy, huquqiy prinsiplari: milliy boyliklardan umumiy manfaatlarga yo'lida foydalanish, adolatli raqobatchilikni ta'minlash va xususiy manoliyalarga yo'l qo'ymaslik, milliy kapitalni muxofaza qilish. Ijtimoiy munosabatlar tushunchasi. Ijtimoiy tizim. Sarmoya va mehnat orasidagi munosabatlar. Milliy hududiy muxtoriyat; dini, tili va millatdan qat'i nazar teng huquqlilik; jamoa va ozchilik huquqlari himoyalanihi kafolati; xalq va millatlarning o'z huquqini o'zi belgilash huquqi; oila va nikohning himoyalanihu va rag'batlantirilishi (Rossiya konstitutsiyasi 38-moddada Yaponiya konstitutsiyasi 24-moddada) Ta'lim. Fan va Madaniyat. Ekologiya sohasidagi davlat siyosati sog'likni saqlash va ijtimoiy ta'minot, atrof muhitni saqlash, tabiiy boyliklardan oqilona foydalanish, madaniy va tarixiy yodgorliklarni asrash, inson hayoti sog'ligini saqlash, kam ta'minlangan ijtimoiy guruhlarini ijtimoiy himoya qilish. (Ijtimoiy yordam, va ijtimoiy sug'urta) (Iste'molchilarning davlat tomonidan himoyalanihi. (Ispaniya konstitutsiyasi 51-m)

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti
yuridik fakulteti Davlat huquqiy fanlar kafedrasi mudiri
Yo.Sadikova tomonidan tayyorlangan “Konstitutsiyaviy huquq
” fanidan fan dasturiga

TAQRIZ

Konstitutsiyaviy huquq - asosiy ijtimoiy munosabatlarni tartibga soluvchi huquqiy normalar yig'indisi, huquq tizimining yetakchi sohasi. Qiyosiy Konstitutsiyaviy huquq normalari davlatning ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va hududiy tuzilishi, uning fuqarolik jamiyati institutlari bilan munosabatlari tartibini, fuqaro va shaxs huquq hamda erkinliklari amalga oshirilishining asosiy tamoyillarini, davlat hokimiyati organlari tizimini belgilaydi. Bir qancha mamlakatlarda (jumladan, O'zRda ham) ushbu huquqiy sohani belgilash uchun davlat huquqiy tushunchasi qo'llanadi.

Konstitutsiyaviy huquqning asosiy tamoyillari: boshqaruvning respublika shakli, inson va fuqarolar huquq hamda erkinliklarining ustunligi, hokimiyatlarning bo'linishi. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyaviy huquqi O'zbekiston Respublikasi konstitutsiyaviy tuzumi asoslarini; inson va fuqarolarning asosiy huquq hamda erkinliklari, ularning kafolatlarini; ma'muriy-hududiy va davlat tuzilishini; saylov tizimini; hokimiyat tizimi va davlat organlari tizimini tashqil etish hamda faoliyatining asosiy tamoyillarini, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish asoslarini mustahkamlaydi. Konstitutsiyaviy huquq manbalari: Konstitutsiya, Konstitutsiyaviy qonunlar, xalqaro huquq normalari, Oliy vakillar, ijro etuvchi hokimiyat, mahalliy vakillar va konstitutsiyaviy sud hujjatlari va h.k.(hokazolar) O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy huquq manbalari: O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalari, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy qonunlari, O'zbekiston Respublikasi qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy sudi qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining normativ hujjatlari, Qoraqalpog'iston Respublikasi Konstitutsiyasi, mahalliy davlat hokimiyati normativ hujjatlari, O'zbekiston Respublikasi va uning sub'yekti o'rtasidagi kelishuvlar, Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi qarorlari, Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining normativ hujjatlari.

Advokatlar palatasi Samarqand viloyat hududiy boshqarmasi boshlig'i o'rinbosari

Sh.Hamdamov

	Siyosiy tizim.Siyosiy hokimiyat. Siyosiy va huquqiy madaniyat. Siyosiy partiyalar, Jamoat tashkilotlarining siyosiy tizimda tutgan o'ri.Ma'naviy -madaniy munosabatlarni tushunchasi (Tunis konstitutsiyasi. 1959-y. 1-moddasi) Diniy munosabatlarni.
M7	O'zbekiston respublikasi konstitutsiyasida siyosiy huquqlar. O'zbekiston Respublikasining fuqarolari jamiyat va davlat ishlarini boshqarishda bevosita hamda ishtirok etishning konstitutsiyaviy-huquqiy asoslari. Jamoatchilik nazorati tushunchasi va uning mohiyati. O'zbekiston Respublikasi fuqarolari kasaba uyushmalariga, siyosiy partiyalarga va boshqa jamoat birlashmalariga uyushish, ommaviy harakatlarda ishtirok etish huquqi. Murojaatlarni ko'rib chiqish mexanizmi. Bu normalar o'z navbatida jamiyatimizda ko'ppartiyaviylik tizimini shakllantirishga xizmat qilmoqda. O'zbekiston Respublikasining "Jamoat birlashmalari to'g'risida"gi, "Siyosiy partiyalar to'g'risida"gi, "Siyosiy partiyalarni moliyalashtirish to'g'risida"gi, "Nodavlat notijorat tashkilotlar faoliyatining kafolatlari to'g'risida"gi qonunlarda, Saylov kodeksi hamda boshqa qonunchilik hujjatlarda siyosiy partiyalar faoliyatining huquqiy asoslari mustahkamlanganligi ularning jamiyat rivojidagi ishtirokida muhim ahamiyat kasb etadi.
M8	Gender tenglikning konstitutsiyaviy asoslari. Yashash, erkinlik, xususiy mulkka egalik va daxlsizlik huquqi. Fikr va vijdon erkinligi. Uy-joy daxlsizligi. Shaxsning huquq va erkinliklarni konstitutsiyaviy huquqiy kafolatlanishi. Davlat va jamiyat boshqaruvida qatnashish huquqi. Saylov huquqi: aktiv, passiv saylov huquqi. Uyushish huquqi. Manifestatsiya va yig'ilish o'tkazish erkinligi. Axborot erkinligi. Vatan himoyasi huquq va majburiyat sifatida. Jabr-sitanga qarshi kurashish huquqi. Xususiy mulk huquqi va merosga ega bo'lish. Xo'jalik yuritishda tashabbus erkinligi, mehnat, mashg'ulot va kasb tanlash huquqi: korxona boshqaruvida ishtirok etish huquqi. Sof atrof-muhitga ega bo'lish va uni muhofaza qilish huquqi. Ijtimoiy taminot olish va sog'liqni saqlash huquqi. Uy-joyga ega bo'lish huquqi. Talim olish huquqi. Madaniy boyliklardan foydalanish huquqi. Ijod erkinligi.
M9	Ijtimoiy, iqtisodiy, madaniy va ekologik huquqlar.O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida mulkchilik va uni himoya qilish asoslari. Adolati mehnat sharoitlarida ishlashning konstitutsiyaviy-huquqiy asoslari. Shaxsning uy-joyga egalik huquqi va uning himoyasi. Shaxsning malakali tibbiy xizmatdan foydalanish huquqi va uning himoyasi. O'zbekiston Respublikasida Konstitutsiyasida ekologik huquqlar. Shaxsning ta'lim olish va ilmiy faoliyat bilan shug'ullanish huquqi. Xususiy mulk huquqi shaxsning qonunchilikka muvofiq tarzda qolga kiritgan mol mulkka egalik qilish, undan foydalanish va uni tasarruf etish hisoblanadi. Adolati mehnat shaxsning uy-joyga egalik huquqi, shaxsning malakali tibbiy xizmatdan foydalanish huquqi va uning himoyasi. Shu bilan Konstitutsiyada berilgan ekologik huquqlar. Shaxsning talim olish huquqi va ilmiy faoliyat bilan shugullanish huquqi.
M10	Jamiyatning iqtisodiy negizlari. Xususiy mulk daxlsizligi muhofazasi. O'zbekiston Respublikasi konstitutsiyasida mulkdorning huquqiy maqomi. Investitsiyaviy va ishlabarmonlik muhitini ta'minlashning huquqiy kafolatlari. Tabiiy resurslarni muhofazasining konstitutsiyaviy-huquqiy asoslari. Fuqarolar farovonligini oshirishga qaratilgan O'zbekiston iqtisodiyotining negizini xilma-xil shakllardagi mulk tashkil etadi. Davlat bozor munosabatlarni rivojlantirish va halol

Sharof Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti
yuridik fakulteti Davlat huquqiy fanlar kafedrası mudiri
Yo.Sadikova tomonidan tayyorlangan "Konstitutsiyaviy huquq
" fanidan fan dasturiga

TAQRIZ

Konstitutsiyaviy huquq - asosiy ijtimoiy munosabatlarni tartibga soluvchi huquqiy normalar yig'indisi, huquq tizimining yetakchi sohasi. Qiyosiy Konstitutsiyaviy huquq normalari davlatning ijtimoiy-iqtisodiy, siyosiy va hududiy tuzilishi, uning fuqarolik jamiyati institutlari bilan munosabatlari tartibini, fuqaro va shaxs huquq hamda erkinliklari amalga oshirilishining asosiy tamoyillarini, davlat hokimiyati organlari tizimini belgilaydi. Bir qancha mamlakatlarda (jumladan, O'zRda ham) ushbu huquqiy sohani belgilash uchun davlat huquqiy tushunchasi qo'llanadi.

Konstitutsiyaviy huquqning asosiy tamoyillari: boshqaruvning respublika shakli, inson va fuqarolar huquq hamda erkinliklarining ustunligi, hokimiyatlarning bo'linishi. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyaviy huquqi O'zbekiston Respublikasi konstitutsiyaviy tuzumi asoslarini, inson va fuqarolarning asosiy huquq hamda erkinliklari, ularning kafolatlarini; ma'muriy-hududiy va davlat tuzilishini; saylov tizimini; hokimiyat tizimi va davlat organlari tizimini tashkil etish hamda faoliyatining asosiy tamoyillarini; fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish asoslarini mustahkamlaydi. Konstitutsiyaviy huquq manbalari: Konstitutsiya, konstitutsiyaviy qonunlar, xalqaro huquq normalari, Oliy vakillik, ijro etuvchi hokimiyat, mahalliy vakillik va konstitutsiyaviy sud hujjatlari va h.k.(hokazolar) O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy huquq manbalari: O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, O'zbekiston Respublikasining xalqaro shartnomalari, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy qonunlari, O'zbekiston Respublikasi qonunlari, O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy sudi qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi qarorlari, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmonlari, O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining normativ hujjatlari, Qoraqalpog'iston Respublikasi Konstitutsiyasi, mahalliy davlat hokimiyati normativ hujjatlari, O'zbekiston Respublikasi va uning sub'yekti o'rtasidagi kelishuvlar, Qoraqalpog'iston Respublikasi Jo'qorg'i Kengesi qarorlari, Qoraqalpog'iston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining normativ hujjatlari.

SamDU yuridik fakulteti "Davlat huquqiy fanlar" kafedrası dossoni: yu.f.n. Qo'ldashev M.

	raqobat uchun shart-sharoitlar yaratadi, iste'molchilarning huquqlari ustuvorligini hisobga olgan holda iqtisodiy faoliyat, tadbirkorlik va mehnat qilish erkinligini kafolatlaydi. O'zbekiston Respublikasida barcha mulk shakllarining teng huquqliligi va huquqiy jihatdan himoya qilinishi ta'minlanadi. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida inson hamda fuqaroning huquq va erkinliklari kafolatlari. Davlat inson hamda fuqaroning Konstitutsiya va qonunlarda mustahkamlangan huquqlari va erkinliklarini ta'minlashdagi huquqiy kafolatlari. Huquq va erkinliklarni himoya qilish usullari va ularning mohiyati. Davlat ijtimoiy himoyasiga muhtoj shaxslarning huquqlari. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida gender tengligi. "Insonning huquq va erkinliklarini ta'minlash davlatning oliy maqsadidir. Davlat inson hamda fuqaroning Konstitutsiya va qonunlarda mustahkamlangan huquqlari va erkinliklarini ta'minlaydi". Inson — davlat va jamiyat uchun maqsadga erishish vositasi emas, aksincha, ana shu maqsadning bosh mazmuni va manbai hamda eng oliy qadriyat bo'lishi lozim. Biz barpo etayotgan yangi O'zbekiston uchun inson qadri va xalq manfaatini hamma narsadan ustundir".
M11	
	Fuqarolik jamiyati institutlari. Jamoat birlashmalari va boshqa nodavlat notijorat tashkilotlari faoliyatining qonuniy muhofazasi. Ommaviy axborot vositalari fuqarolik jamiyatining institutlaridan biri sifatida. Maxfiy jamiyatlar va birlashmalar tashkil etish taqidanishining huquqiy asoslari. Diniy tashkilotlar faoliyatining erkinligi kafolatlari Fuqarolik jamiyati institutlari, shu jumladan jamoat birlashmalari va boshqa nodavlat notijorat tashkilotlari, fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari, ommaviy axborot vositalari fuqarolik jamiyatining asosini tashkil etadi. Fuqarolik jamiyati institutlarining faoliyati qonunga muvofiq amalga oshiriladi.
M12	
	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida oila, bolalar va yoshlar. Oila davlat muhofazasidir. Ota-onalar va ularning o'rini bosuvchi shaxslarning o'z farzandlari va bir-birlari oldidagi majburiyatlari. Yetim bolalarni hamda ota-onasining vasiyligidan mahrum bo'lgan bolalar himoyasining konstitutsiyaviy-huquqiy asoslari. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida yoshlar huquq erkinliklarining kafolatlari. Oila davlat muhofazasida.Davlat oilaning tolaqonli rivojlanishi uchun ijtimoiy, huquqiy, iqtisodiy va boshqa shart-sharoitlar yaratib beradi. Bolaning huquqlari,erkinliklari va qonuniy manfaatlarini ta'minlash hamda himoya qilish, eng yaxshi shart-sharoitlarni yaratish davlatning majburiyatidir. Davlat yoshlarning intellektual, ijodiy, jismoniy, axloqiy jihatdan shakllanishi hamda rivojlanishi uchun shart-sharoit yaratadi.
M13	
	Ommaviy axborot vositalari. Ommaviy axborot vositalari jamoat birlashmasidir. Ommaviy axborot vositalari erkinligi qonuniy kafolatlari. Ommaviy axborot vositalari faoliyatiga to'sqinlik qilish yoki aralashganlikning huquqiy oqibatlari. Ommaviy axborot vositalari erkini va qonunga muvofiq ish olib boradilar. Davlat ommaviy axborot vositalari faoliyatining
M14	

	erkinligini, ularning axborot izlash, olish, undan foydalanish va uni tarqatishga bolgan huquqlari amalga oshirilishini kafolatlaydi.
M15	O'zbekiston Respublikasi ma'muriy hududiy tuzilishi. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy tuzilishining konstitutsiyaviy-huquqiy asoslari. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy tuzilishini o'zgartirish vakolati. O'zbekiston Respublikasi viloyatlar, tumanlar, shaharlar, shaharchalar, qishloqlar, ovullar, shuningdek, Qoraqalpog'iston Respublikasidan iborat. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy hududiy tuzilishi sohasidagi asosiy prinsiplardan iborat. Bular hududning yaxlitligi va bolinmasligi, qonuniylik, davlat boshqaruvining samaradorligi va ma'muriy hududiy birliklarning ijtimoiy iqtisodiy rivojlanishi. Qoraqalpog'iston Respublikasi. Qoraqalpogiston Respublikasining huquqiy maqomi. Qoraqalpogiston Respublikasining suvereniteti O'zbekiston Respublikasi tomonidan muhofaza etiladi. Qoraqalpogiston Respublikasining Konstitutsiyasi. O'zbekiston Respublikasi qonunlari Qoraqalpogiston hududida ham majburiy. O'zbekiston Respublikasi bilan Qoraqalpog'iston Respublikasining o'zaro munosabatlari O'zbekiston Respublikasi va Qoraqalpog'iston Respublikasi o'rtasida O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi doirasida tuzilgan shartnomalar va bitimlar bilan tartibga solinadi. Qoraqalpog'iston Respublikasi O'zbekiston Respublikasi tarkibidan Qoraqalpog'iston Respublikasi referendumi asosida ajralib chiqish huquqiga ega. O'zbekiston Respublikasining Oliy Majlisi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining huquqiy maqomi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi deputatligiga va Senati a'zolariga qo'yiladigan talablar. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi va Senatining birgalikdagi vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi mutlaq vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati mutlaq vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarning majlislari. Qonunchilik tashabbusi huquqi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi spikeri va uning o'rinbosarlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati Raisi va uning o'rinbosarlari. Qonun chiqarish jarayoni tushunchasi va uning bosqichlari. Qonunchilik tashabbusi, taklif yoki qonun loyihasini kiritish. Qonun loyihasiga qo'shimchalar, o'zgartirishlar yoki tuzatishlar kiritish tartibi. Qonun loyihasini qabul qilish va ovoz berish turlari, boshqa palatalar tomonidan qonun loyihasini ko'rib chiqish va qonun chiqarish jarayonida palatalararo munosabatlar tizimi. Sanksiya berish, promulgatsiya, qonunni elon qilish. Qonunning kuchga kirishi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. O'zbekiston Respublikasining Prezidentining huquqiy maqomi. O'zbekiston Respublikasining Prezidentiga nomzodlarga qo'yiladigan talablar. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining shaxsi daxlsizligi kafolatlari. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qasamyodi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi, Senati tarqatib yuborilishi holatlari.
M16	
M17	
M18	

Hamdamov Sh. Advokatlar palatasi Samarqand viloyat hududiy boshqarma o'rinbosasi (tashqi)

Universitetning 2024-yil 16-avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida

Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishtehi guruhi:

Rais:

M.Normammatova

Falsafa va milliy g'oya

kafedra mudiri:

prof. A.Samadov

Psixologiya va ijtimoiy-siyosiy fanlar

fakulteti dekani:

prof. A.Q. Aymatov

SamDU o'quv ishlari

bo'yicha prorektor

prof. A.Soleev

1-O'QUV

USLUBIY

BOSHQARMA

	erkinligini, ularning axborot izlash, olish, undan foydalanish va uni tarqatishga bolgan huquqlari amalga oshirilishini kafolatlaydi.
M15	O'zbekiston Respublikasi ma'muriy hududiy tuzilishi. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy tuzilishining konstitutsiyaviy-huquqiy asoslari. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy-hududiy tuzilishini o'zgartirish vakolati. O'zbekiston Respublikasi viloyatlar, tumanlar, shaharlar, shaharchalar, qishloqlar, ovullar, shuningdek, Qoraqalpog'iston Respublikasidan iborat. O'zbekiston Respublikasining ma'muriy hududiy tuzilishi sohasidagi asosiy prinsiplardan iborat. Bular hududning yaxlitligi va bolinmasligi, qonuniylik, davlat boshqaruvining samaradorligi va mamuriy hududiy birliklarning ijtimoiy iqtisodiy rivojlanishi. Qoraqalpog'iston Respublikasi. Qoraqalpogiston Respublikasining huquqiy maqomi. Qoraqalpogiston Respublikasining suvereniteti O'zbekiston Respublikasi tomonidan muhofaza etiladi. Qoraqalpogiston Respublikasining Konstitutsiyasi. O'zbekiston Respublikasi qonunlari Qoraqalpogiston hududida ham majburiy. O'zbekiston Respublikasi bilan Qoraqalpog'iston Respublikasining o'zaro munosabatlari O'zbekiston Respublikasi va Qoraqalpog'iston Respublikasi o'rtasida O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi doirasida tuzilgan shartnomalar va bitimlar bilan tartibga solinadi. Qoraqalpog'iston Respublikasi O'zbekiston Respublikasi tarkibidan Qoraqalpog'iston Respublikasi xalqining umumiy referendum asosida ajralib chiqish huquqiga ega. O'zbekiston Respublikasining Oliy Majlisi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining huquqiy maqomi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi deputatligiga va Senati a'zolariga qo'yiladigan talablar. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi Qonunchilik palatasi va Senatning birgalikdagi vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi mutlaq vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati mutlaq vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisi palatalarining majlislari. Qonunchilik tashabbusi huquqi. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi spikeri va uning o'rinbosarlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Senati Senat Raisi va uning o'rinbosarlari. Qonun chiqarish jarayoni tushunchasi va uning bosqichlari. Qonunchilik tashabbusi, taklif yoki qonun loyihasini kiritish. Qonun loyihasiga qo'shimchalar, o'zgartirishlar yoki tuzatishlar kiritish tartibi. Qonun loyihasini qabul qilish va ovoz berish turlari, boshqa palatalar tomonidan qonun loyihasini ko'rib chiqish va qonun chiqarish jarayonida palatalaro munosabatlari tizimi. Sanksiya berish, promulgatsiya, qonunni elon qilish. Qonunning kuchga kirishi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti. O'zbekiston Respublikasining Prezidentining huquqiy maqomi. O'zbekiston Respublikasining Prezidentiga nomzodlarga qo'yiladigan talablar. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining shaxsi daxlsizligi kafolatlari. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti qasamyodi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlisining Qonunchilik palatasi, Senati tarqatib yuborilishi holatlari
M16	
M17	
M18	

Hamdamov Sh. Advokatlar palatasi Samarqand viloyat hududiy boshqarma o'rinbosasi (tashqi)

Universitetning 2024-yil 16- avgustdagi 301-ij buyrug'i asosida Fan dasturlari va mustaqil ta'lim topshiriqlarini ishlab chiqishga ma'sul ishehi guruhi:

Rais: M.Normammadova

Falsafa va milliy g'oya kafedra mudiri: prof. A.Samadov

Psixologiya va ijtimoiy-siyosiy fanlar fakulteti dekani: prof. A.Q. Aymatov

SamDU o'quv ishlari bo'yicha prorektor

Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'liq o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy nazorat shakllari, hamda mustaqil ta'limda berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
--

ASOSIY ADABIYOTLAR:	
1.	A.1. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyaviy huquqi. Darslik. Mualliflar jamoasi. –T.: TDYI, 2021 – 545 b.
2.	A.2. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasiga sharh. Mualliflar jamoasi – T.: TDYI nashriyoti, 2012. – 649 b.
3.	A.3. Xusanov O.T. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyaviy huquqi // Darslik – T.: TDYul nashriyoti, 2012. – 564 b.
4.	A.4. Konstitutionnoye pravo. Uchebnik. Avtorskiy kollektiv – T.: TGYuU, 2018. – 565 s.
5.	Konstitutsiyaviy huquq. Darslik, Mualliflar jamoasi – T: TDYU, 2024. – 816 b. (elektron resurs)
6.	Tolliboyeva M. O'quv qo'llanma: O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasini o'rganish. Samarqand: SamDU 2023-236 b.
7.	Inson huquqi. Rustambayev M.X. va boshq. Darslik. – Toshkent: "Yuridik adabiyotlar publish", 2022. – 440 b.
8.	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2023.- 128 b.
QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR:	
1.	Constitutional and administrative law / A. W. Bradley and K. D Ewing. 13th ed. 2003.
2.	Erwin Chemerinsky. Constitutional Law: Principles and Policies. 4th Edition, May 25, 2011.
3.	Allan Ides Christopher N. May Constitutional Law - Individual Rights. Fifth Edition 2012.
AXBOROT MANBALARI:	
1.	http://www.lex.uz
2.	http://www.senat.uz
3.	http://www.parliament.gov.uz
4.	http://www.gov.uz
5.	http://www.ziyounet.uz
7.	Fan dasturi Sh.Rashidov nomidagi Samarqand davlat universiteti Kengashining 2024 yil "24" avgustdagi 1 -son bayonnomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan/modul uchun mas'ullar: Sadikova Y.S. – Sharof Rashidov nomidagi SamDU, "Davlat huquqiy fanlar " kafedrası mudiri dotsent
9.	Taqrizchilar: Qo'ldoshev M. SamDU Yuridik fakulteti Davlat huquqiy fanlar kafedrası dotsent (ichki)

	Davlat boshlig'i tushunchasi. Prezident. Monarx. Kollegial organ. Davlat boshlig'ining funksiyasi va vakolatlari. Davlat boshlig'ining davlat hokimiyati tizimida tutgan o'rnı va uning davlat hokimiyati organlari bilan o'zaro munosabati. Davlat boshlig'ining davlat boshqaruvidagi vakolatlari. Davlat boshlig'ining qonun chiqarish jarayonida ishtiroki. Qonunchilik tashabbusi, parlamentga noma yuborish (AQSh). Veto huquqi va uning turlari. Davlat boshlig'ining xalqaro munosabatlar, xavfsizlik va mudofaa sohalardagi vakolatlari. Davlat boshlig'ining favqulodda vakolatlari. Prezident. Prezidentning huquqiy holati. Prezident saylovining asosiy ko'rinishlari.
M19	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huquqiy maqomi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi tarkibi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi vakolatlari. O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri vakolatlari. Ishonchsizlik votumi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi ijro etuvchi hokimiyatni amalga oshiradi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi O'zbekiston Respublikasi Bosh vaziri, uning o'rinbosarlari va vazirlardan iborat. Qoraqalpog'iston Respublikasi hukumatining boshlig'i Vazirlar Mahkamasi tarkibiga o'z lavozimi bo'yicha kirishi Vazirlar Mahkamasi o'z faoliyatini ijro etuvchi hokimiyat faoliyatining O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan belgilanadigan asosiy yo'nalishlari doirasida amalga oshirishi belgilangan.
III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar: seminar (S) Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi.	
S1	Konstitutsiyaviy huquqqa kirish: predmet, maqsad va vazifalari.
S2	Konstitutsiyaning yaratilishi va tarixiy bosqichlari
S3	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining tuzilishi
S4	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasining asosiy prinsiplari
S5	Shaxsning huquqiy maqomi
S6	Shaxsning huquq va erkinliklari
S7	Siyosiy ,iqtisodiy, madaniy va ekologik huquqlar.
S8	Konstitutsiyaviy huquq va erkinliklar va burchlar
S9	Gender tengligining konstitutsiyaviy asoslari.
S10	Jamiyatning iqtisodiy negizlari.
S11	O'zbekiston respublikasi konstitutsiyasida inson va fuqaroning asosiy huquqlari, erkinliklari va burchlari.

S12	Fuqarolik jamiyati institutlari.
S13	O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida oila, bolalar va yoshlar.
S14	Ommaviy axborot vositalari.
S15	O'zbekiston Respublikasi ma'muriy hududiy tuzilishi.
S16	Qoraqalpog'iston Respublikasi.
S17	O'zbekiston Respublikasining Oliy Majlisi.
S18	O'zbekiston Respublikasi Prezidenti.
S19	O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi.
S20	Mahalliy davlat hokimiyati asoslari. Fuqarolarning o'zini o'zi boshqarish organlari.

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar.

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular.

“Konstitutsiyaviy huquq” fani bo'yicha mustaqil ta'lim va ishlarning kalendar tematik rejası.

Nö	Mustaqil ta'lim mavzulari
1.	“Konstitutsiyaviy huquq” atamasining ma'nosi.
2.	Konstitutsiyaviy huquqning huquq sifatidagi tushunchasi.
3.	Shaxsning huquqiy holati.
4.	Shaxs huquqiy holatining konstitutsiyaviy asoslari.
5.	Siyosiy huquq va erkinliklar orqali fuqarolar imkoniyatlarni qo'lga kiritishi.
6.	Siyosiy huquqlar.
7.	Tashqi siyosat turlari.
8.	O'zbekiston xalqaro huquqning to'la huquqli subyekti sifatida hisoblanishi.
9.	Fuqaroning shaxsiy huquqi.
10.	Fuqaroning shaxsiy erkinligi.
11.	Huquq va erkinliklarning kafolatlari.
12.	Huquq va erkinliklar kafolatlarining tizimi.
13.	Iqtisodiy va ijtimoiy huquqning zarurligi.
14.	Mulkdor bo'lish huquqi va uning O'zbekistonda o'rnatilishi.
15.	Davlat tuzilishi shakli.
16.	Davlat tuzilishining shakllari.
17.	Qoraqalpog'iston Respublikasining huquqiy maqomi.
18.	O'zbekiston va Qoraqalpog'iston Respublikalari munosabatlarining asosi.
19.	Saylovlarining ahamiyati.
20.	Davlat organlarining saylov yo'li bilan tashkil qilinishi.
21.	Parlament davlat organi sifatida faoliyat yuritishi va uning vujudga kelish ahamiyati.
22.	O'zbekistonda parlamentning shakllanishi.
23.	Prezidentlik instituti vujudga kelishining davlat qurilishidagi ahamiyati.

24.	O'zbekistonda Prezidentlik lavozimining o'rnatilishi sabablari.
25.	Hukumatning hokimiyat tizimidagi o'rni.
26.	Hukumat mavqeiga ta'sir qiluvchi omillar.
27.	Mahalliy davlat hokimiyati organlarining zarurligi.
28.	O'zbekistonda mahalliy davlat hokimiyati organlari tizimining tashkil qilinishi.
29.	Sud hokimiyati.
30.	Sud hokimiyatining hokimiyat tizimidagi o'rni.
31.	Prokuratura.
32.	Prokuraturaning hokimiyat tizimi tarkibiga kirishi.
33.	Pespublikaning moliya tizimi.

“Konstitutsiyaviy huquq” fani bo'yicha mustaqil ta'lim mavzulari uning mazmunini yoritish maqsadida tanlangan va talabada shu haqida bilim ko'nikmasini shakllantirish nazarda tutilgan. Konstitutsiyaning mazmun-mohiyati va Konstitutsiyadagi barcha bo'limlar ma'lumotlar berib ular haqida ham o'quvchilar bilim ko'nikmasiga ega bo'ladi. Shu mazmunda MT da nazarda tutilgan mavzular haqida talabalar ish olib borishadi. Barcha keltirilgan mavzularni har biri to'g'risida talabalar qay tarzda o'zlashtirish, bilim ko'nikmasiga ega bo'lish mexanizmi fanning sillabusida ochib beriladi.

3.	V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar) Fanni o'zlashtirish natijasida talaba: • “Konstitutsiyaviy huquq” fanidan talabalar, Konstitutsiya va qonunning ustunligi ahamiyati va ta'minlash tartibi, O'zbekiston Respublikasi tashqi siyosatining asosiy qoidalar haqida <i>tasavvur va bilimga ega bo'lishi</i>; • Talaba “Konstitutsiyaviy huquq” fanining alohida fan sifatida mavqeyiga ega bo'lishi, O'zbekiston Respublikasi konstitutsiyaviy tuzum prinsiplari davlat suveraniteti, xalq hokimiyatchiligi, Konstitutsiya va qonunning ustunligi, tashqi siyosat va ularning konstitutsiyaviy asoslari haqida bilimlarini shakllantirish <i>ko'nikmalariga ega bo'lishi kerak</i>. • Talaba o'zlashtirayotgan fan bo'yicha egallagan bilimlarini tahlil qilish to'plangan tajribani ilmiy va pedagogik amaliyotda samarali qo'llash <i>malakalariga ega bo'lishi kerak</i>.
4.	VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari: • ma'ruzalar; • interfaol keys-stadlar; • <i>munozara</i>; • <i>o'z-o'zini nazorat</i>; • “Aqliy hujum”; • “Muammo”; • Krossvord
5.	VII. Krediti olish uchun talabalar: